

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

Alisher Navoiy nomidagi

Toshkent davlat o‘zbek tili va
adabiyoti universiteti rektori

Sh.Sirojiddinov

2020-yil “ ”

**13.00.02 – Ta‘lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
(o‘zbek adabiyoti) ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktoranturaga
kirish imtihoni dasturi**

Ushbu dastur Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Kengashida ko‘rib chiqildi va tasdiqlandi (2020-yil 20-sentabrdagi 3-sonli bayonnoma).

Тузувчилар: ped.f.d., prof. R.Niyozmetova
f.f.n., dotsent M.Abdullayeva

Kirish

2016-yil 13-maydagi “Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universitetini tashkil etish to‘g‘risida”gi Farmonda “umumta’lim maktablari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari, oliy ta’lim muassasalarida o‘zbek tili va adabiyoti fanini o‘qitishning yangi va samarali metodlari bo‘yicha ilmiy izlanishlar olib borish, ilg‘or pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish”, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2017 – 2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasining rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha Harakatlar strategiyasi” to‘g‘risidagi Farmonida “umumiy o‘rta ta’lim sifatini tubdan oshirish”, “ilmiy-tadqiqot va innovatsiya faoliyatini rag‘batlantirish, ilmiy va innovatsiya yutuqlarini amaliyotga joriy etishning samarali mexanizmlarini yaratish” kabi muhim vazifalar belgilab berildi.

Bugungi kunda ona tili va adabiyot ta’limi oldiga o‘z fikrini og‘zaki va yozma tarzda to‘g‘ri va ravon bayon qiladigan, kitobxonlik madaniyati shakllangan, mustaqil va ijodiy fikrlay oladigan, o‘zgalar fikrini anglaydigan – muloqot va nutq madaniyati rivojlangan shaxsni kamol toptirish maqsadi qo‘yilgan. Mazkur maqsadni amalga oshirish, o‘quvchilarning nutqiy va lingvistik kompetensiyasini DTS darajasida shakllantirishda O‘zbek adabiyotini o‘qitish metodikasi fanining alohida o‘rni bor.

13.00.02 – Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi ixtisosligi (o‘zbek adabiyoti) bo‘yicha tuzilgan mazkur dastur Adabiyot o‘qitish metodikasi fanidagi nazariy-fundamental muammolarni tushunish, ularni tahlil eta olish va hal etishga nisbatan fanda shakllangan yondashuvlar haqidagi tasavvurlarni yanada kengaytirishga xizmat qiladi. Bunda ixtisoslik tarkibidagi har bir fan sohasi bo‘yicha quyidagi mavzuviy yo‘nalishlarda izlanuvchi mustaqil ravishda o‘z bilimini chuqurlashtirishi ko‘zda tutiladi:

- Adabiyot o‘qitish metodikasi fanining ilmiy asoslari;
- pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat kategoriya va tamoyillari;
- o‘quv jarayonini tashkil etishga qo‘yiladigan zamonaviy talablar;
- ta’lim oluvchi shaxsi, ta’lim jarayonida shaxs sifatlarining namoyon bo‘lishi;
- pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahoratning tasnifi va asosiy jihatlari;
- ta’lim jarayonini texnologiyalash;
- shaxs ma’naviy-axloqiy sifatlarining faol shakllanishi;
- pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahoratning tamoyillari bilan bog‘liqlikda keyingi amaliy faoliyatda ta’lim jarayonini pedagogik jihatdan yaxlit tarzda tashkil etish va amalga oshirish;
- ta’limga texnologik yondashuv, o‘quv maqsadlarini aniqlashtirish, pedagogik faoliyatni oqilona rejalashtirish va tashkil etish;
- ta’lim oluvchi shaxsining har tomonlama barkamol rivojlanishi, ta’lim jarayonining “jonli”, ijodiy tashkil etishga yordam beruvchi ta’limning interfaol metodlarini bilish va ulardan foydalana olish;
- tadqiqot maqsadidan kelib chiqqan holda tajriba-sinov ishlarini olib borish;

- ilgʻor tajribalardan foydalanish;
- matematik-statistik tahlilni amalga oshirish;
- ilgʻor pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahoratni taʼlim jarayonida qoʻllay olish.

1-qism. Metodologik masalalar

Oʻzbekiston Respublikasining Prezidenti Sh.Mirziyoyevning asarlari, nutqlari va suhbatlarida mustaqil Oʻzbekistonning til sohasidagi siyosati, jamiyat hayotida oʻzbek tilining davlat tili maqomidagi oʻrni va ahamiyati haqida bildirilgan fikrlari. Respublika Birinchi Prezidentining oʻzbek tilining nufuzini oshirish, uni rivojlantirish borasida tilshunoslar, umuman, ziyolilar oldiga qoʻygan vazifalari va koʻrsatmalari. “Ona tili – bu millatning ruhi” iborasining mohiyati. “Davlat tili haqida”gi, “Lotin yozuviga asoslangan oʻzbek alifbosini joriy etish toʻgʻrisida”gi Oʻzbekiston Respublikasi qonunlarining mohiyati va ahamiyati haqidagi fikrlar.

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi “Oʻzbekiston Respublikasi xalq taʼlimni tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash toʻgʻrisida”gi PF-5712-son Farmonida taʼlim sifatiga masʼul idora, tashkilotlar oldiga “...uzluksiz taʼlim tizimini mazmunini sifat jihatidan, shuningdek, professional kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish; oʻqitish metodikasini takomillashtirish, taʼlim-tarbiya jarayoniga individallashtirish tamoyillarini bosqichma-bosqich tatbiq etish” kabi qator muhim vazifalar qoʻyilgan. Shuningdek, Yurtboshimizning 2018 yil 14 avgustdagi “Yoshlarni maʼnaviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga taʼlim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga koʻtarish chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi PQ-3907-sonli Qarorida “...yuksak maʼnaviyatli, qatʼiy hayotiy pozitsiya, keng dunyoqarashga ega boʻlgan fidoyi va vatanparvar yoshlarni tarbiyalash; yoshlarni yot gʻoyalar taʼsiridan himoya qilish, ularni milliy va umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik, diniy bagʻrikenglik va millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash” singari bir nechta muhim koʻrsatmalar berilgan.

Taʼlim sifatini xalqaro standartlar asosida baholash, shu orqali dunyoning boshqa mamlakati bilan solishtirma tahlillarni olib borish maqsadida qabul qilingan Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 8 dekabrda qilingan “Xalq taʼlimi tizimida taʼlim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi qarori mohiyati.

Adabiyot oʻqitish metodikasining umumnazariy masalalari

Yurt mustaqilligiga erishilganidan keyin pedagogika ilmi va amaliyotida, taʼlim-tarbiya jarayonida amalga oshirilayotgan keskin oʻzgarishlar. Bolalarga tayyor bilimlarni berishdan koʻra maʼnaviyatini sogʻlomlashtirishning, mustaqil fikrlashga yoʻnaltirishning, taʼlim olish jarayonida oʻzlarining ishtirokini taʼminlashning yangi-yangi yoʻllarini topishga intilinayotganligi. Oʻqitishning asosiy ashyosi boʻlmish darslik, metodik qoʻllanma, metodik tavsiyalar hamda

metodika ilmida malakali kadrlar yetishtirib berishdan ko'ra ruhan sog'lom, aqlan barkamol, o'z fikri va keng dunyoqarashiga ega bo'lgan, o'z sohasini yaxshi biladigan avlodni tarbiyalashning ustuvorligi. Adabiyot metodikasining pedagogika tizimiga mansub mustaqil fan ekanligi. Adabiyot o'qitish metodikasining metodologik asoslari. Adabiyot o'qitish metodikasining ob'ekti va predmeti. Adabiyot o'qitishning maqsadi va vazifalari. Adabiyot o'qitishning dolzarb muammolari. Adabiyot o'qitish metodikasi fanining o'tmishdagi buyuk allomalar, mudarris olimlarning qarashlariga tayanishi. Metodik fikrlar tarixining o'zbek xalqi va millat adabiyoti taraqqiyoti bilan bog'liqligi.

Badiiy asar ustida ishlashning shakli va mazmuniga ko'ra turlari

Badiiy asarni o'qishning shakliga ko'ra turlari. Adabiy asarni sinfda o'qish. Mustaqil o'qish. Sinf dan tashqari o'qish. Badiiy asar o'qishga qiziqtirish yo'llari. Asarni ovoz chiqarib va ichdan o'qish. Ularning o'ziga xos xususiyatlari. Sharhlab o'qish, jo'r bo'lib o'qish, rollarga bo'lib o'qish. Bularning adabiy ta'limdagi o'rni va ahamiyati.

Badiiy matnni o'qishning mazmuniga ko'ra turlari. Ifodali o'qish. Mantiqiy o'qish. Badiiy o'qish. Adabiy o'qish. Asarni o'qish qonun-qoidalariga, tinish belgilariga, shakliga e'tibor berish. Asarning mazmuniga diqqat qaratish. Mantiqiy o'qishda urg'u. Badiiy o'qish orqali adabiyot darslarining san'at darslariga aylanib ketishi mumkinligi. Bunda tuyg'ular jo'shqinligining ustuvorligi. Shehrning hijolari, turoqlari va vazniga e'tibor berib o'qish.

Asarlarni janri va obrazlar tizimiga ko'ra o'rganish.

Epik, lirik va dramatik turdagi asarlarni janr xususiyatlariga ko'ra farqlash. Har turga mansub asarlardagi badiiy va majoziy obrazlar tahlili. Lirik qahramon tushunchasi va uning matndagi o'rni. Asardagi asosiy va yordamchi obrazlar.

Epik asarlar ustida ishlash yo'llari.

Epik asarlar tahlilining o'ziga xos xususiyatlari. Epik asarlarni o'rganishda adabiy o'qishning roli. Epik asarlarni tahlil qilishning metodik talablari.

Lirik asarlarni o'rganish.

Lirik asarlarni tahlil qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Lirik asarlarda kayfiyat va tuyg'ular tasvirining ustuvorligi. Lirik asarlarning inson ichki dunyosi, ruh va qalb hodisalarining tasvir ob'ekti ekanligi. Lirik asarlarda ifodali o'qishning ahamiyati.

Dramatik asarlar ustida ishlash yo'llari.

Dramatik asarlarning o'ziga xos xususiyatlari. Dramatik asarlarning turlari. Dramatik asarga xos sahna, parda, ko'rinish, dekloratsiya, monolog, dialog, luqma, remarka, prolog, epilog, tugun, yechim haqidagi nazariy ma'lumotlarni mustahkamlash.

Adabiy-nazariy tushunchalarni o'rganish.

Adabiy-nazariy tushunchalarni o'rganish metodologik asos va badiiy tahlil vositasi, milliy adabiyotga tayanish, dasturga amal qilish, zarur o'rinda dasturda nazarda tutilmagan nazariy ma'lumotlarning berilishini rejalashtirish, nazariy bilimlarni amalda qo'llay olish, sinflararo uzviylik va uzluksizlik, bunda

o'quvchilarning yosh xususiyatlari va adabiy tayyorgarligini hisobga olish, soddadan murakkabga tamoyilining zarurligini ko'rsatish.

Asarlar yuzasidan tuzilgan savol-topshiriq.

Darslikdagi materiallarning o'zlashtirilishini ta'minlovchi matndan tashqari materiallardan biri shu matn yuzasidan tuzilgan savol va topshiriqlar ekanligi. Savol va topshiriqlarning ma'lum guruhlarga ajratilishi. Savol-topshiriqlar evristik, suhbat, induktiv, deduktiv singari bir qator metodlarning asosiy vositasi ekanligi. Ularning uy vazifalarini so'rashda ham yetakchilik qilishi.

Adabiyot o'quv fanidan beriladigan uy vazifalari.

O'quvchi ma'naviy kamolotining asosi bo'lgan tafakkur va faoliyatdagi mustaqilligining darajasi uy vazifalarini bajarishda ham namoyon bo'lishi. Uy vazifalari bajarilishidagi eng muhim shart unda dars va darslikdagi haqiqatlarning takrorlanmasligi kerakligi. Aks holda, o'quv materialini ko'r-ko'rona eslab qolish holati yuz berishi. Uy vazifalari o'quvchining sinfdagi faoliyatidan barcha topshiriqlar o'quvchining o'zi tomonidan mustaqil ravishda bajarilishi, ta'limning bu turidan darsda tarbiyalangan mustaqil fikrlash faoliyatini yanada mustahkamlash va rivojlantirish uchun foydalanish juda muhim ekanligi. Ta'lim amaliyotida o'quvchilarning uy vazifalarini pedagogik jihatdan to'g'ri tashkil etish bilan yetarli darajada shug'ullanilmayotganligi.

Yozuvchi tarjimayi holining berilishiga xos xususiyatlar.

Darsliklarda beriladigan hasbi hollarga qo'yiladigan talablar. Yozuvchi hayot yo'lining ijodiga aloqadorlik jihatlari. Yozuvchining uslubiga xos xususiyatlar. Yozuvchi tarjimai holini o'rganishda o'lkashunoslik materiallaridan, AKT va multimediya vositalaridan foydalanish.

Adabiyot darslarida o'quvchilarni asar qahramonlarini baholashga o'rgatish.

Badiiy asar qahramonlari shaxsiy sifatlarini baholashning mazmuni, usullari va metodlari. Adabiy qahramonlar tushib qolgan murakkab vaziyatlarning sabab va oqibatlarini aniqlash asnosida ularning shaxsini baholash. Shu tariqa insonni, ayni zamonda o'zini taftish qilishga yo'naltirish.

2-qism. Pedagogik innovatsion texnologiyalar va adabiy ta'lim. Modulli ta'lim texnologiyasi xususiyatlari va adabiyot o'qitishda undan foydalanish yo'llari

Pedagogik innovatsiya – ta'lim va tarbiyaning samaradorligini oshirish maqsadida uning mazmuni, texnologiyasi hamda tashkil etish jarayoniga kiritilgan yangiliklarni anglatishi. Innovatsiya jarayoni ta'lim-tarbiyani tashkil etish va uning mazmunini o'stirishga kiritilgan yangiliklardan iborat tushuncha ekanligi.

Modul so'zi qism, bo'lak, blok ma'nolarini anglatishi. Modulli ta'lim pedagogik texnologiyani tashkil etuvchi tarkibiy bo'laklarni ifodalashi. Bu ta'lim dars jarayonini tashkil etishdagi eng kichik ish turlaridan hamda ularning turli miqdordagi to'plamlaridan iborat bo'lishi. Bunda eng kichik faoliyat turi eng kichik modul sanalib, boshqalari qancha modulni qamrab olishiga qarab o'ziga mos darajadani anglatishi.

Adabiyot o'qitish jarayonida modulli ta'lim texnologiyasidan foydalanilganda o'rganiladigan mavzu mantiqiy tugallangan bo'laklarga, ya'ni modullarga ajratilishi. Har bir bo'lak o'quvchilar mustaqil ishlashlari uchun maxsus topshiriqlarga aylantirilishi mumkinligi.

3-qism. Adabiy ta'lim vositalari

Talabalarni o'quv-me'yoriy hujjatlar – adabiyot fanidan DTS, o'quv rejasi va dasturi bilan tanishtirish. Umumta'lim maktablari, akademik litseylar va kasb-hunar kollejlari uchun “Adabiyot” darsliklari mazmuni va unga qo'yiladigan pedagogik, psixologik, didaktik va metodik talablar.

Talabalarda ta'lim amaliyotida mazkur o'quv-mehyoriy hujjatlardan foydalanish kompetentligini shakllantirish va rivojlantirish.

Bo'lajak o'qituvchi kompetentligini ta'minlashda zarur bo'lgan bilim, ko'nikma, malaka, tajriba va shaxsiy sifatlar o'rtasidagi mutanosiblikka ega bo'lish hamda amaliyotda ulardan foydalana bilishni rivojlantirish.

Darslik va unga qo'yiladigan talablar.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining “Adabiyot” darsliklarining tuzilishi va mazmuni.

Akademik litsey va kollejlarning adabiyot darsliklarining o'ziga xos xususiyatlari.

O'quv va metodik qo'llanmalar haqida ma'lumot. Lug'atlar, qomuslar, axborot-ma'lumot manbalari va ulardan foydalanish usullari.

4- qism. Adabiyot o'qitish metodlari tasnifi, turlari va mazmuni

Adabiy ta'lim metodlarining mazmun-mohiyati. Adabiyot o'qitish shakllari va usullari. Adabiyot o'qitish metodlarining o'zaro o'xshash va farqli jihatlarini.

Texnologiya so'zining mohiyati. Ta'lim jarayoniga o'qish va o'qitishning o'zaro uzviyligini, aloqadorlik bosqichlarini ajratish, ta'lim-tarbiya jarayonida belgilangan maqsadga erishish uchun bajariladigan ishlarni muvofiqlashtirish, ularning ketma-ketligi hamda bosqichma-bosqichligini tahminlash, rejalashtirilgan barcha ishlarni talab darajasida bajarishni anglatishi.

Sinergetikaning (hamkorlik, hamjihatlik) – tizimlarning o'z-o'zini mustaqil tarzda tashkil etish nazariyasi, o'z-o'zini boshqarish, nomuntazam hodisalarni o'rganish, dunyoviy hodisalarni yangicha izohlash, tabiiy va ijtimoiy-iqtisodiy murakkab tizimli jarayonlarning tabiatini bilishga qaratilgan ilmiy yo'nalish, tafakkur usuli ekanligi.

5-qism. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat bo'yicha: Pedagogik mahorat va uning o'qituvchi faoliyatida tutgan o'rni.

Pedagogik mahoratning mohiyati. Pedagogik mahoratning tarkibiy qismlari. Pedagogik mahoratni egallash vositalari. Pedagogik kompetentlik. Innovatsion muhim sharoitida pedagogik faoliyatni tashkil etishga qo'yiladigan talablar.

Pedagogik qobiliyat – pedagogik mahoratning asosi sifatida

Pedagogik qobiliyatning umumiy tavsifi. Pedagogik qobiliyat turlari. Pedagogik qobiliyatning tayanch, yetakchi va yordamchi xususiyatlari. Kommunikativ qobiliyat – pedagogik aloqa o'rnatishning asosiy vositasi. Muloqot orqali ta'sir ko'rsatish va muomala uslublari.

Pedagogik takt va pedagogik odob

Pedagogik takt – o'qituvchi kasbiy mahoratining asosi. Hamkorlik pedagogikasi. Pedagogik odob me'yorlari va omillari. O'qituvchining dilkashlik xususiyati va uning ahamiyati.

Nutq texnikasi va notiqlik madaniyati

O'qituvchining nutq madaniyati va unga qo'yiladigan asosiy talablar. Nutqiy faoliyatni oqilona tashkil etish yo'llari. Nutqiy faoliyat ko'nikma va malakalari: tovush, diapazon, tembr, diksiya, ritmika.

Pedagogik texnologiyaning ilmiy asoslari

Pedagogik texnologiyaning mustaqil fan sifatida shakllanishi. Pedagogik texnologiyaning mohiyati. Pedagogik texnologiya tamoyillari. Pedagogik texnologiyaning umumiy tuzilmasi.

O'quv jarayonini loyihalash va rejalashtirish

Aniqlashtirilgan o'quv maqsadlarini shakllantirish. Pedagogik vazifalar va o'quv faoliyati natijalarini loyihalash. O'quv maqsadlariga erishilganlikni baholash. Bilimlarni to'liq o'zlashtirish konsepsiyasi hamda qayta takrorlanadigan o'qitish sikli tarkibi va tuzilmasi.

Zamonaviy o'qitish texnologiyalari

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari. Muammoli ta'lim texnologiyasi. Tabaqalashtirilgan va individuallashtirilgan ta'lim texnologiyalari. Rivojlantiruvchi ta'lim texnologiyasi. O'yin texnologiyasi. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish texnologiyasi. Modulli ta'lim texnologiyasi. Masofaviy ta'lim texnologiyasi.

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi

(o'zbek adabiyoti) ixtisosligi bo'yicha kirish imtixon dasturi yuzasidan o'qish uchun tavsiya etiladigan adabiyotlar

I. Normativ-huquqiy hujjatlar va metodologik ahamiyatga molik nashrlar

1. Каримов И.А. Юксак маънавият – енгилмас куч. – Тошкент: Маънавият, 2008. – 176 б.
2. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови // Куч адолатда, 2016 йил 8 декабр, № 47.
3. Ўзбекистон Республикасининг «Давлат тили ҳақида»ги қонуни (1989 йил 21 октябр; янги таҳрири – 1995 йил 21 декабр).
4. Ўзбекистон Республикасининг «Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида»ги қонуни (1993 йил 2 сентябр; янги таҳрири – 1995 йил 6 май).

5. Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни // Баркамол авлод – Ўзбекистон тараққиётининг пойдевори.– Т.: Шарқ, 1998. – Б. 20-29. (Янги таҳрири)

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетини ташкил этиш тўғрисида”ги ПФ-4797-сонли Фармони // Халқ сўзи, 2016 йил 14 май, № 94 (6529).

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги Фармони // Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 йил, 6-сон.

8. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак // “Халқ сўзи” газетаси 2017 йил 16 январ сони

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Умумий ўрта ва ўрта махсус касб-ҳунар таълимининг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги Қарори. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. 2017 йил, 14-сон.

10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 8 декабрдаги “Халқ таълими тизимида таълим сифатини баҳолаш соҳасидаги халқаро тадқиқотларни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори. 2018 йил, 8 декабр.

11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi farmoni. 2019-yil, 29-aprel.

12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi farmoni. 2019-yil, 29-aprel.

13. Умумий ўрта таълимнинг давлат таълим стандарти ва ўқув дастури. (Ўрта, ўрта махсус таълим муассасаларининг X–XI синфлари учун). – Т.: Республика таълим маркази, 2017. – 197 б.

b) ilmiy adabiyotlar:

14. Зуннунов А., Ҳотамов Н., Эсонов Ж. Адабиёт ўқитиш методикаси. Ўқув қўлланма. – Т.: Ўқитувчи, 1992. – 329 б.

15. Йўлдошев Ж.Ф., Усмонов С. Илғор педагогик технологиялар. – Т.: Ўқитувчи, 2004.

16. Йўлдош Қ., Йўлдош М. Бадиий таҳлил асослари. – Т.: Камалак, 2016. – 464 б.

17. Atamutodova Rohila. Adabiy ta’lim jarayonida Abdulla Oripov ijodini o‘rgatish usullari. Ped. Fanlari nomzodi dissertatsiyasi avtoreferati. – Т.: - 2011.

18. Жуманазарова Д. Синфдан ташқари ўқиш жараёнида ўқувчиларда юксак маънавий-ахлоқий фазилатларни ривожлантириш (“Алпомиш” ва

“Барчиной” дostonлари мисолида). Пед. фан. номз. ... дисс. – Т., 2014. – 161 б.

19. Долимов У. Туркистонда жадид мактаблари (тил ва адабиёт ўқитиш муаммолари). – Т.: Фан, 2007. – 204 б.

20. Kambarova S. Mustaqil mutolaa va adabiy tahlil. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2016.

21. Мавлонова Р., Тўраева О., Холикбердиев К. Педагогика. (Олий ўқув ютрларининг бошланғич таълим методикаси факултетларининг талабалари, педагогика лицейлари ва коллежларининг ўқувчилари учун дарслик). – Т.: Ўқитувчи, 2001. – 512 б.

22. Марасулова У.Н. Умумтаълим мактаблари ўқувчиларида адабий-назарий тушунчаларни шакллантириш ва такомиллаштириш усуллари: пед. фан. ном... дисс. – Т., 2007. – 145 б.

23. Матчонов С. Умумтаълим тизимида адабиётдан мустақил ишларни ташкил этиш. Пед. фан. докт. ...дисс. – Т., 1998. – 268 б.

24. Мирқосимова М. Ўқувчиларда адабий таҳлил малакасини шакллантириш ва такомиллаштириш усуллари. Пед. фан. докт. ...дисс. – Т.: 1995. – 264 б.

25. Мирқосимова М. Ҳозирги ўзбек адабиёти намуналарини шарҳлаб ўрганиш. – Т.: ТДПУ, 2015. – 184 б.

26. Ражабова.И. Адабиёт дарсларини интерфаол усулларда ташкил этиш. Тошкент, «Тамаддун», 2010.

27. Суюнов Ҳ. Адабиёт дарсларида ўқувчиларни савол-топшириқлар устида ишлашга ўргатиш усуллари. Пед.фан.ном...ёзилган.дисс. – Т.: 2005. – 147 б.

28. Файзуллаева Г.Ш.Адабий таълим узвийлиги асосида ўқувчиларнинг интеллектуал салоҳиятини ривожлантириш (в-их синфлар мисолида). Пед. фан. бўйича ф.д. (PhD) ёзилган.дисс. –Т.: 2019. – 144 б.

29. Толипов Ў.Қ., Усмонбоева М. Педагогик технологияларнинг татбиқий асослари. –Т.: Фан, 2006. – 261 б.

30. Тўхлиев Б. Адабиёт ўқитиш методикаси. – Т.: Янги аср авлоди, 2006. – 152 б.

31. Тўхлиев Б. Бадиий асарларни шарҳлаб ўрганиш. – Т.: Низомий номидаги ТДПУ, 2013. – 147 б.

32. To‘xliyev B. Adabiyot o‘qitish metodikasi. O‘quv qo‘llanma. T.: Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2010. 167-b.

33. Тўхлиев Б., Ашурова Г. Таълим босқичларида Алишер Навоий хаёти ва ижодини ўрганиш. – Т.: Баёз, 2017 – 208 б.

34. Шарипов Ш.С. Ўқувчилар касбий ижодкорлиги узвийлигини таъминлашнинг назарияси ва амалиёти: пед. фан. докт... дисс. – Т., 2012. – 334 б.

35. Shodiyeva N.Ta’lim jarayonida interaktiv darslarni qo‘llash. O‘quv qo‘llanma.-T.2015.

36. Эгамбердиева Ф.О. Адабий таълимга илғор педагогик технологияларни татбиқ этиш методикаси: пед. фан. ном... дисс. – Т., 2005. – 146 б.

37. Qodirov V. Mumtoz adabiyot: o‘qitish muammolari va yechimlar, – Toshkent, Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxo‘zbek si, 2009.

38. Quronov D., va boshq. Adabiyotshunoslik lug‘ati. ”Akademnashr”. Toshkent. -2010

39. Насанбоев Ж ва бошқалар. Педагогика. Дарслик. – Т.: Ношир, 2011. –Б. 324-325.

40. Husanboyeva Q., Niyozmetova R. Adabiyot o‘qitish metodikasi. O‘quv qo‘llanma. – Т.: Баркамол-файз-медиа, 2018 – 352 б.

41. Хусанбоева Қ. Адабиёт – маънавият ва мустақил фикр шакллантириш омили. – Т.: Ўзбекистон Миллий кутубхонаси нашриёти. 2009. – 368 б.

v) qo‘shimcha adabyotlar:

42. Абдукаримов Х. Дарс таҳлили ва унинг методикаси. – Тошкент: Мумтоз сўз, 2010.

43. То‘хлиев В., Каримов В., Usmonova K. Adabiyot. 10-sinf. 1-, 2-qismlar. – Т.: O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2017. – 244 б.

44. То‘хлиев В., Каримов В., Usmonova K. Adabiyot. 11-sinf. 1-, 2-qismlar. – Т.: O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2019. – 244 б.

45. Ниёзметова Р.Н. Узлуксиз таълим тизимида ўзбек адабиётини ўрганиш методикаси. Монография. – Т.: Фан, 2007. – 215 б.

46. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). – Москва: “ИКАР”, 2009. – 448 с.

47. Оконн В. Основы проблемного обучения. – Москва: Просвещение, 1998. С. 201.

48. Yo‘ldoshev Q. Adabiy saboqlar. Umumta’lim maktablarining 8-sinf «Adabiyot» darsligi uchun metodik qo‘llanma. – Т.: «Sharq», 2004.

49. Yoldoshev Q. va boshq. Adabiyot. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 7-sinfi uchun darslik-majmua. Qayta ishlangan 4-nashri. – Т.: «Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi, 2017. – 368 b.

50. Yo‘ldoshev Q. va bq. Adabiyot. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 9-sinfi uchun darslik. Qayta ishlangan 3-nashri. 1-q. – Т.: Yangiyo‘l poligraph servic, 2019. – 200 b.

51. Рибникова М. А. Очерки по методике литературного чтения. – М.: 1985.

Baholash mezonlari:

Kirish sinovi yozma ravishda o'tkazilishi belgilangan bo'lib, 100 ballik mezon asosida baholanadi.

Har qaysi savolga yozgan javobi quyidagicha baholanadi:

Har bir savol uchun ball	Javobga qo'yiladigan talablar
86-100	Qo'yilgan savolga to'liq javob bergan. Nazariy jihatlarini yoritishda xatolik va chalkashlikka yo'l qo'yilmagan. Mustaqil ravishda mushohada yuritib bayon etilgan. Amaliy misollar bilan asoslab bayon etilgan. Xulosani to'g'ri shakllantirgan. Fikrlar erkin bayon etilgan.
71-85	Savolning mohiyatini tushungan. Javobni yoritib bera olgan. Amaliy misollar keltirilgan. Tasavvurga ega. Qisqacha xulosa bergan. Fikrlarni sodda bayon etgan.
55-70	Savol mohiyatini tushungan. Javob yoritilgan, qisqa shaklda. Misollar bilan asoslanmagan. Xulosa qilingan.
0-54	Savolning ayrim elementlarigina yoritilgan, yoki umuman yoritilmagan. Savol bo'yicha aniq tasavvurga ega emas.